

ELŐFIZETÉS.

HATLYAN, HS-VIDÉKEN

Egy évre ... 300 kor.

Fél évre ... 150 kor.

Egy negyed évre 75 kor.

Egy hónapra ... 25 kor.

A fenti költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyenlő
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 507.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Balevárdi Regola Ferő
ház I. (József tőh.-ut. 22)

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, május 22.

21. és 25. sz. rendelet (kibővítve)

MI, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságügyi törvénykönyvnek 32. és 57. §§. II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

ELRENDELJÜK:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadműveleti területnek tekintetik: I. Rend. Ellenszegülőknak lesznek tekintve: a) akik rosszakarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közölni, elterjesztani, beszélni fognak bármely módon igaz, vagy bekepzezt híreket vagy relatív meggyőződések a hadműveletről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéseiről vagy bármely más dologról, a román hadsereg vonatkozására; b) akik állomásokon, vonatokon találatnak, komoly megindoklás nélkül, vagy tolongani, kiabálni fognak és nem fogják tiszteltetben tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat; c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet; d) bármely jóakaratu személy, aki levelet vinne, azok, akik mások által elősegítik magánfelektől átvett leveleket egyik helyről a másikra szállítani; e) akik a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lázitanak; f) azok, akik felhatalmazás, vagy katonai engedély nélkül, mindegyik rossz szándék nélkül, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem történt kiírt helyiségeket elfoglalnak; g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat; a román hadsereget vagy országot; h) bárki, aki rosszakarat nélkül megmérgezi, vagy megfertőzi kutyákat, lovakat, tőrásokat, bármely folyó vagy állóvizet, valamint bármely élelmiszert; i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket; j) azok, akik leverik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit; k) azok, akik közbelépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzanak egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását; 2. Ezen rend ellen szegülő a következőképpen lesznek megbüntetve: Az a) b) c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által első és utolsó alkalomkor egy évi börtönnel és 2000 Lei-ig terjedhető pénzbírsággal lesznek sújtva. Az e) f) g) h) i) j) és k) pontokba foglaltak ellenszegülői a hadtörvényszék által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 Lei-ig terjedhető pénzbírsággal. Midőn a fent említett tettek közül valamelyik kémskedés vagy árulást szándékkal lesz véghez vite, a háború alatt már életben levő törvények szerint lesznek megbüntetve. 3. A rendelet ellenszegüléseinek a meghatározását királyi biztosok, hadbírók, tőrparancsnokságok, csendőrtisztek és bármely katonai tőrtszisz végeztik.

E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, hadtörvényszék székhelyén, hadbíróságokon, parancsnokságokon, csendőrségeknél és községházaknál, ki lesz hirdetve dobszó által is. E formások betartását jegyzőkönyvileg fogják megállapítani a törvényszékek. E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fent említett végrehajtásokkal s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik e 3 nap után esnek bűnbe. A 21. és 25. sz. rendelet határozati, amelyeket szintén e parancsnokság ad ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép. Kelt a Parancsnokságunknál Nagyszeben, 1919. május hó 12. Az erdélyi csapatok főparancsnoka

MARDARESCU tábornok s. E.

Vezérkari főnök: Panătescu tábornok.

Moszkvában kitört a fehér ellenforradalom.

KOPENHÁGA. A Politiken jelenti: Moszkvában, a bolsevizmus bölcsőjében kitört az ellenforradalom. A nép föllázadt Trockij és Lenin diktatúrája ellen. Állítólag a katonai raktárak őrségeit lefegyverezték. A forradalom a legfontosabb katonai raktárakat tönkretette. A lakosság úgy látszik, el van szánva rá, hogy lerázza a bolsevista jármót. Moszkva ma valóságos pokollá változott és mindenki csak a lengveleket várja, mint megváltókat. Lenin és Trockij Pétervárra menekültek. A stockholmi táviratok szerint a bolsevisták két pártira szakadtak: az

egyik pártban vannak Lenin és Trockij, a másik pártban Rikow Gersziriszkij áll.

HORSEA. A Reuter-ügynökség jelent lengyel forrásból: A Ktevet elfoglaló lengyel hadsereg megerősítette magát a Dnyeszter alsó folyása mellett és folytatja az előnyomulást Podoliában. A podoliai vasúti hálózat teljesen a lengyelek kezébe került. A lengyelek csak egy néhány napi járásnyira vannak Odesszától. A bolsevista csapatok teljes visszavonulásban vannak és úgy látszik, hogy a Dnyeper jobb partján nem képesek megállni. (Universul.)

Nagy valutacsempészség Aradon.

Nagyszabású valutacsempészséget kadályozott meg szerdán este Miskuca Simon rendőrfelügyelő Aradon. A megszerzett adatok alapján szerdán este nyolc órakor Miskuca rendőrfelügyelő rendőrök kíséretében megjelent az ujaradi hídnál, mert biztos tudomása volt arról, hogy ebben az irányban kísérik meg autón a csempezsézt. Rövid várakozás után örült iramban, több mint hetven kilométeres sebességgel közeledett egy autó a hid felé s többszöri intés ellenére az autót vezető soffor csak akkor állította meg a gépet, amikor a hídnál felállított Urszuc Demeter rendőr fegyverét készült használni. A gépkocsiból Stern Miksa aradi ügynök, dr. Goró Artur ügyvéd és Deutsch Miksa aradi lakos szállottak le. Dr. Goró és Deutsch eleve kijelentették, hogy mincse-nök semmiféle összeköttetésben az ügynökökkel, csupán az autóján akar tak átutazni Temesvárra. Stern Miksa a rendőrfelügyelő kérdé-

sére elismerte, hogy alkalmi valuta ügynök s most Bucurestibe igyekezett. A gépkocsiban elhelyezett bóröndben meglepően nagy értéket talált a rendőrfelügyelő. Ötszáz ezer korona rossz lehelv-g-zést ezresekben, ötszáz ezer korona értékű le, frank és marka s végül ötszáz ezer korona értékű font, sterling és ruhel volt abban elhelyezve. Az ügynök írásából az is kitűnt, amit különben ő is elismert, hogy utlevelek kijárására is vállalkozott. Ebből a célból háromszáz ezer koronát találtál ná-la felmerülő költségek címén. Stern ügynököt a jegyzőkönyv felvétele után a késő éjjeli órákban elbocsátották a rendőrségről, úgy, hogy mikor másnap reggel képviselőben megjelentek a rendőrségen dr. Mictea Szevér és dr. Goró Artur ügynövek, védencüket már nem találhatták ott. A nagy értéket és az autót a rendőrség lefoglalta, a valutacsempészo ellen pedig megindult a kihágási eljárás.

Kirabolt udvari vonat.

Még a mesékben is ritkán hallani olyan históriát, amilyent most Sevillából jelentenek a „Chicago Tribune”-nek. Nem kisebb dologról van szó, minthogy egy szervezett rablóbanda nyílt pályán megállította és kirabolta a spanyol királynét vivő udvari vonatot. A jelentés szerint a szép, széke Ena királyné fitestvérevel Madridból Szevillába volt utazandó. Beszál-lottak az annak rendje és módja szerint összeállított fényes udvari vonatba, amely perenyi pontossággal gurult ki a madridi pályaudvarról s száguldott a tavasz bűbájában ragyogó spanyol tájakon. Se-

villa felé. Körülbelül a fele úton járhatott a vonat, mikor vasúti egyenruhába öltözött csoport jeladására hirtelen ellengőzt ad a mozdonyvezető. Az udvari vonat megáll, riadó ijedelem, ajtók pattannak fel, ablakok nyílnak, a vasúti egyenruhás csoport fegyvert ránt elő s a vezetőjüknek látszó emberek egyenesen a királynét és fivérét vivő kocsiba ugranak, hol spanyol grandokra valló mozdulattal bár, de fölemelt revolverekkel kérték a királyné és testvére ékszereit. Ena királyné szó nélkül nyújtotta át az ékszeres dobozt, de a vezető még a királynén levő

ékszereket is kéri, megkapta azokat is, ugyasintén a herceg ékszereit és pénztárcáját is. Mély meghajlás... a csoport eltűnik... a ámuló udvari személyzet magához tér... lövések a lezengőbe... a királyné fáradtan legyint... a vonat lassan megindul Sevilla felé s a spanyol romantika egy új fejezettel gazdagabb.

A hősök emlékezete.

Tegnap a világháborúban elhunyt hősök emlékezetét ünnepelelték meg Aradon, amely alkalommal egész nap munkaszünet volt. Délelőtt 11 órakor a Piața Catedrală (Thököly-tér) ünnepi istentisztelet volt, amelyet Pann I. János gör. kel. püspök tartott fényes papi segédlettel. Az egyházi szertartás után hatalmas menetet vonult a Str. Metianu (Förny utcán), Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Bucur (Eötvös-utcán) a várba. A menetet a kékhuszárok egy eskadronja nyitotta meg, azután az iskolák tanulói fújsága következett, majd a gör. kel. klérus, azután a bal-dachin alatt a püspök, utána Lecca és Davidescu tábornokok, dr. Crisán és dr. Avramescu prefektusok, dr. Robu és dr. Angel polgármesterek, Mladin Miklós alispán és nagyszámú közönség vonult. Amerre a menet elhaladt, katonaság állt sorfalat. A várban a püspök felszentelte a hősök emlékoszlopát, amelyet Vlad alezredes, várparancsnok vett át. Majd dr. Ciubandu szentszéki ünök mondott beszédet. Végül a katonaság nevében Panătescu kapitány mondott emlékbeszédet. Az oszlopra több koszorút helyeztek, többek között a városét is. A felszentelés után a menet visszatért a Thököly-térre. Délelőtt az összes hitfelekezetek templomaiban gyásztisztisztelet volt a hősök emlékezetére. Este a téli színházban a vendégszereplő román színtársulat diszeloadási rendezett, melynek keretében Popoviciu Aurél polgármesteri titkár mondott emlékbeszédet a háborúban elhunyt hősökről. A nyári színpadon a magyar színtársulat a Zöldő című operát játszotta. Az előadás jövedelmének egy részét a hősök sírjainak gondozására szánt alapított csatolják.

Magyarország aláírja a békét.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés a hó 18-iki ülésében tárgyalta a békeszerződés aláírásának kérdését. Az ügyet előbb a külügyi albizottság foglalkozott, amelynek elnöke Giesswein Sándor beterjesztette a bizottság javaslatát. A javaslat szerint az országnak kényszerhelyezete azt diktálja, hogy a békeszerződést aláírja. A javaslatához elsőnek Simonyi-Semadam miniszterelnök szól hozzá. A javaslatot egyhangúlag elfogadták. A Párisban tartózkodó delegációt táviratilag utasították, hogy a fenti értelemben a megállapított határidőn belül írja alá a békeszerződést. Az antant által adott határidő utolsó napja május 21. A nemzetgyűlés határozata mély levertséget keltett az országban. A békeszerződést Pritznowsky Iván meghatalmazott miniszter fogja aláírni Versaillesben.

Az önkéntes repatriálás.

Írtunk arról, hogy a chui (kolozsvári) belügyi államtitkárságtól távirat érkezett a városi prefektúrára, amely szerint a repatriálások további intézkedésig megszűnnek. Minthogy sok félreértés keletkezett ebből a táviratból, kérdést intéztünk dr. Csiban Aurél városi prefektushoz, aki a következőket mondotta:

— A kérdéses távirat mindössze annyit mond, hogy a repatriálásokat további intézkedésig be kell szüntetni. Az én nézetem szerint ez a rendelkezés csak a kényszer-repatriálásokra vonatkozik. A jog azt diktálja, hogy azokat, akik önként akarnak távozni, ebben nem szabad megakadályozni, mert senkinek a mozgási szabadságát korlátozni nem lehet. Mi természetesen legyűzkbe vesszük az önként lementőket s ha távirati kérdésre az a válasz érkezik, hogy az önként távozni akarók távozhattak, intézkedni fogunk, hogy akadálytalanul távozhassanak. Illyen értelemben különben előterjesztést is teszek a belügyi államtitkárságnak.

Szégyenoszlopok.

BUDAPEST. A magyar fővárosban és a nagyobb vidéki városokban most árdragító szégyenoszlopok felállításán fáradoznak, amelyekre az árdragítókat pellengéreznek ki. Budapesten már tervezik is az oszlopokat, amelyeket a város több helyen állítanak majd fel.

MŰVESZET.

* A színház jövő heti műsora: 23. Vasárnap: D. u. Éva, operett. Este: Madarász, operett. 24. Hétfő: D. u. Othello, dráma. Este: Madarász, operett. 25. Kedd: Vig Özevgy, operett. A karszelelyzet jutalomjátéka. 26. Szerda: Kis cukor, vígjáték. H. Harmath Józsa 20 éves színházi jubileuma.

* Ünnepi előadások. Vasárnap és hétfő este 15 órai szünet után a Madarász operettet eleveníti fel a színházlat elődrangu szereposztással.

* A Madara Kabaré új műsora, amelyet eddig két zenésztől nézőtér tapolt végig, ma harmadszor kerül bemutatásra.

* Képzőművészet. Pechtmann József és Mene Lipót aradi jónévű festőművészek a kulturális kistermében képekből kiállítás rendeznek. A két művész közel száz képpel áll ismét a közönség elé és az eladott képek árából Münchenbe és Olaszországba utaznak tanulmányra. A kiállítás szombat délután nyit meg.

Az Averescu-kormány távozásáról.

A „Köl. Ujság” írja: Politikai körökben feltűnést keltő hír terjedt el. E szerint a román politikai élet vezetői férfiai közül többben, úgy mint Jorga, Lupu, Mihailescu felszólítást kaptak volna a királytól, hogy a kormányon kívül álló pártok nevében tárgyalásokba bocsátkozzanak Averescu miniszterelnökkel. Ennek az lett volna a célja, hogy a királynak is módja legyen informálódni az összes politikai pártok nézeteiről és kívánságairól. A felszólítottak azonban valamennyien azt a választ adták, hogy Averescu miniszterelnökkel semmiféle formában együttműködni nem hajlandók, különösen pedig Jorgának, a nagy népszerűségű volt kamarai elnöknek írásbeli válasza volt — hozzá közelálló információja szerint — a jelenlegi kormányzatra nézve igen elítélő. Az eset konvenciója a beavatottak véleménye és tudása szerint csak az lehet, hogy Averescu miniszterelnök — a jövő politikai fejleményeinek útjában állván — már a legközelebbi jövőben a királynak benyújtja lemondását. Ezt a hírt azonban fenntartással kell fogadni.

Mácsaiak a bírójuk ellen.

Ma délelőtt több száz mácsai gazdából álló küldöttség vonult fel a vármegyei házra, hogy tiltakozzék a legutóbb megített bíróválasztás ellen. A küldöttséget dr. Averescu Vazul prefektus fogadta. A deputáció vezetője elpanaszolta, hogy a megválasztott Merse György községi bírót mindössze 20—25 ember választotta meg, míg a község többi választói nem szavazhattak, mert a főszolgabíró csendőrt vezényelt ki s ők nem akarván zavart keltetni, inkább nem szavaztak. Arra kérték a prefektust, semmisítse meg a választást és intézkedjék,

hogy a mácsaiak szabadon gyakorolhassák választói jogukat anélkül is inkább, mert Merse György írást nyújtott bizalmuk. A prefektus megígérte, hogy az ügyet megvizsgálja s amennyiben jogtalanság történt, azt orvosolni fogja. Az egyik értelmes mácsai gazda elmondotta munkatársának, hogy a bíróválasztás nagyon elkeserítette a mácsaiakat, akik nem akarnak belenyugodni abba, hogy az legyen a község bírája, akit a főszolgabíró jelöl. Ők maguk akarnak választani alkotmányos úton.

A magyarádi gróf jelöltsége.

Olvaszuk a nagyváradi lapokban, hogy gróf Nesselrode Károly, aki a szalárdi kerületet már képviselte a bucaresti parlamentben most is fellép Szalárdon, de most már mint az Averescu-párt tagja. Gróf Nesselrode legközelebbi röpiratát szándékosan kiadni, amelyben feltárja eddigi tevékenységét. Ki ez a gróf Nesselrode Károly, akinek neve most bukkant fel? Erre megfelel egy aradi előkelő román politikus, aki személyesen ismeri a gróft, még abból az időből, amikor Magyarán segédjegyző volt.

— A háború első évében elmondotta sógorom, hogy Magyarán fura segédjegyző működik. Kíváncsi voltam a vicenótáriusra és alkalmat találtam, hogy személyesen megismerkedjek vele. Nekem csak egyszerűen Rade Károly néven mutatkozott be. Sógortól tudtam meg, hogy mint gróf dr. Nesselrode-Rade Károly szerepel s hogy nagyon érti a

községi közigazgatást. Beszédbe elegyedtem az akkor 34—35 éves emberrel, aki elmondotta, hogy megunta az ügyvédeskedést azért lépett át a közigazgatáshoz. Ügyvédi diplomát nem tudott felmutatni, de felmutatott egy másolatot, amelyet egy másolatról vettek fel. A közigazgató megjegyezi a másod-másolat klauzulájában, hogy az első másolat állítólag eredeti eredeti okmány után készült. Egyéb okmányokkal nem rendelkezett a gróf. Később megtudtam, hogy környékbeli özvegyasszonnyal megszökött, mert a nőnek 50—60 ezer korona öröksége volt. Nem törődtem többé vele. Az új éra alatt újból hallottam róla. Valahogy ki-nevezette magát járásbírónak, majd Szalárdon a nemzeti-párt támogatásával képviselő lett. Most már politikai tényező akar lenni és Averescuékhoz csatlakozott. Mindenesetre fura, hogy a Nesselrode-grófi családnak erről a sarjáról csak mostanában lehet hallani.

Tőkeemelés.

Az Aradi Központi Takarékpénztár tegnap tartotta meg rendkívüli közgyűlését kisjolsvai Szabó Zoltán elnöke alatt, amelyen a részvényesek nagy számmal jelentek meg. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Velcsov Géza ügyvédet kérték fel, Habereger György és Schwartz Adolf pedig hitelesítették. A közgyűlésnek egyenlő tárgya a részvénytőke felemelése volt és Deutsch Károly vezérigaz-

gató előterjesztette a felemelésre vonatkozó javaslatát, amely szerint a mostani 2 millió korona részvénytőke 10.000 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátásával négy millió koronára emeltetik fel. A tervet szerint egy régi részvényre egy új részvény eszik 205 koronás ártan, ehhez járulna még részvényenkint 3 korona a költségek fedezésére és a befizetendő 208 koronából 200 korona a részvénytőkére, 5 korona a tartalékalapra, 3 ko-

rona pedig a költségekre volna fizetendő. A Központi eddigi 200 koronás részvényeinek legutóbbi jegyzése 250 korona volt. A közgyűlés a vezérigazgató javaslatát magáévá tette. A részvény-aláírás május 21-én veszi kezdetét és június 15-én zárul.

Jancu Cornél dr. programbeszéde.

Dr. Jancu Cornél ügyvéd, az Averescu-párt aradi jelöltje tegnap délután Gájban programbeszédet mondott. A gyűlésen a gáj választók magyszámban jelentek meg és tetszéssel fogadták a beszédet. Dr. Jancu kifejtette beszédében az Averescu-párt programját és a gazdákat közel érdeklő kérdéseket is érintett.

Jelölő-gyűlés Brádon.

Tegnap Brádon az Averescu-párt nagygyűlést tartott, amelyen megítették a képviselő- és szenátor-jelölést. Érdekos, hogy Erdélyben a néppárt és a liberális-párt ezuttal először működik együtt. Felszólalt a gyűlésen Piso Pompiliusz esperes, aki a kerület szenátor-jelöltjévé a liberális-párti Constantinescu volt pénzügyminisztert jelölte. Beszédet Constantinescu is, majd felszólalt Mota nemzeti-párti, a megszűnt Libertatea szerkesztője, aki hevesen támadta Averescuék és a liberálisokat. Végül a nagygyűlés a kerület képviselőjévé Piso Pompiliusz esperest s szenátorjávé Constantinescu volt minisztert jelölte.

Leégett raktárak.

Rövid egymásutánban ma másodszor volt nagyobb tűz Aradon. Délután fél kettőkor kigyulladt az aradi hid közepén levő régi keményítő-gyár és a kivonult tűzoltóság és rendőrség megsejített munkája ellenére az épület jobb szárnya teljesen leégett. Az elpusztult épületrészben volt Gottlieb aradi borkereskedő borkraktára és Garai butorraktára. Ezeket tekintélyes károsodás érte, mert az elpusztult épületrészrel együtt több mint fél millió korona érték hamvadt el rövid idő alatt. Ebből az alkalmából ismét rá kell mutatnunk az aradi tűzoltóság hiányos szervezetére, mert ha nem teljesítette volna különösen a második kerületi rendőrség önfeláldozóan a kötelességét, akkor a kevés számú tűzoltótól nagyon komoly baj számazhattott volna.

Harcias asszony.

Burai Rózsi aradi magánhivatalnoknő feljelentést tett Szabó Lajosné aradi asszony ellen könyvnyírtási sértésért az aradi járásbírósnak, mert Szabóné még 1919. szeptemberében a korszón pofonította őt. A mai tárgyaláson Szabóné előadta, hogy Burai Rózsi, a mint mellette az utcaán elhaladt, társnőjének halkan, de elég érthetően becsúszott kifejezést használt ellene. Erre felindulásában azért areul ütötte. A sértett magánhivatalnoknő ezzel szemben azt adta elő, hogy a kérdéses kifejezést nem használta, csupán Szabóné ruhájára tett megjegyzést, hogy az minsem jól festve. Gallay járásbíró a harcias asszonyt, aki egy rosszul értett megjegyzésért pofonnal felelt, 100 korona pénzbírságra ítélte.

A kereskedelmi iskola.

A közoktatásügyi államtitkarság ma értesítette a polgármestert, hogy hajlandó kiegészíteni a kereskedelmi iskolai tanárok fizetését, ha a román nyelvet, továbbá a földrajzot, kereskedelmi számtant és közönséges számtant románul tanítják. A tanárok ki nevezését a kormány erősíti meg és a tantervet az állami tantervvel egyformán állapítja meg. Ebben az ügyben a kereskedelmi iskolák felügyelő-bizottsága szerdán ülésen tart ülést.

A korona áremelkedése.

Közel egy hete a bucaresti és a vidéki piacokon erősen érezhető a korona áremelkedése a leíval szemben. Bucarestben, ahol a korona a legnagyobb forgalma volt, a normális 33-34-es árfolyamról hirtelen lezuhant 29-re, sőt 28-ra is, ennek megfelelően a leí 320-330, sőt 340-ért is vét. Előre látható volt, hogy ez a hanyatlás csak átmeneti jellegű, mert két nap óta Bukarestben a korona javult, a május 18-iki jegyzések szerint ott a korona ismét elérte a 32-ét, magántávírtok pedig arról adnak hírt, hogy már 33-as árfolyamon is jegyzik a koronát. Ennek megfelelően a lei úgy a bucaresti, mint az aradi és a temesvári piacokon esett, azonban még így is nagy a kereslet a román pénz iránt. A kereskedők nem mernek vásárolni leí, mert félnek az újabb eséstől és a lei-vel történt manőver, ami minden valószínűség szerint bucaresti pénzemberek műve nagy zavart idézett elő a pénzpiacra. Hír szerint a korona közeli beváltása még jobban meg fogja szilárdítani a koronát.

A korona bucaresti emelkedésével szemben, a lei kissé esett Aradon, ugyancsak kis mértékben estek a többi idegen valuták is. Arad: kis lei 310, nagy lei 325, márka 410, dollár 190, ezüst 13, arany 700. Bucaresti: korona 32-33, márka 115, dollár 59-61. Budapest, május 19. Napoleondor 860, font 960, dollár 229, frank 17, márka 5.01, lira 13.10, rubel 3.57, lei 4.88, szokol 4.02, svájci frank 41.

MOZI.

A mozgóképszínházak műsora. Apollón május 22-én, szombaton: Bűnhődés. Adami dráma 6 felvonásban. — Május 22-én, szombaton: Jog a létehez. Dráma 5 felvonásban.

Maupassant-regény az Apollóban. Bűnhődés a címe a Maupassant regénye nyomán készült filmnek, amelyben a kiváló író egy híres szépségű színésznő szerelmi történetét rajzolja meg. Még szombaton és vasárnap kerül vetítésre a film.

Gróf Monte Cristo alakította új film. Mathot J. francia színész a Monte Cristo cimszerepét kreálta. A kiváló színészt most egy új filmben láthatjuk az Urán-színházban, az „Élet joga” című drámában. Még két napig marad a színpadon a dráma.

A tiszántuli magyar választások.

BUDAPEST. Magyarországon most erősen készülnek a tiszántuli választásokra. A két számottevő párt: a kisgazda párt és a keresztény egyesülés pártja sorra járja most a tiszántuli kerületeket és a vezérek minden kerületben erős agitációt fejtenek ki pártjuk érdekében. Vasárnap a kisgazdapárt Debrecenben nagy gyűlést tartott, amelyen megjelentek nagyváradi Szabó István és Rubinek Gyula miniszterek, Szomjas Gusztáv kormánybiztos, Emmich Gusztáv kereskedelmi miniszter és Márk debreceni polgármester. — Mintegy tízezer választó jelent meg a kisgazda-népgyűlésen és a gyűlésen olyan hangok hallatszottak, hogy a kisgazdapárt egyedül vegye át a kormányt. Debrecenben a kisgazdapárt jelöltjeinek megválasztása biztos. A minisz-

terek még vasárnap este visszautaztak Budapestre.

A keresztény egyesülés pártja is sorra járja a tiszántuli kerületeket és mindenütt agitál a párt érdekében. Vasárnap Békéscsabán, Gyulán és Eleken tartottak nagy népgyűléseket, amelyeken Lingauer Albin, Oláh Dániel és Halász István miniszterek beszéltek. Eddig a következő jelöltekről vannak a lapok: Debrecen: Pröhle Vilmos és Bernolák Nándor egyetemi tanárok és Milotay István lap szerkesztő. Makó: Szőke Gyula dr. budapesti ügyvéd és Csizmadia Sándor. Mezőtúr: Tóth János volt miniszter. Hódmezővásárhely: Emmich Gusztáv. Békéscsaba: Balla Aladár volt főispán. Békéscsabán a tót kisgazdák külön jelöltet állítanak fel.

HIREK.

A királyné balesete.

BUCURESTI. A királyi pár Bukovinában egy hosszabb körúton van és sorra látogatják Bukovina nagyobb helységeit. Mára királynőt utközben baleset is érte. Csernovitzban a királynét valóságos elárasztották virágcsokorral és egy virágcsokor véletlenségből a királyné szemét érte. A sebesülés súlyos volt és a szem gyulladáshoz ment át. A királyné a további ünnepeken már nem is vett részt.

— Érettségi biztos. A eluji (kolozsvári) közoktatásügyi államtitkarság az aradi felső kereskedelmi fiú- és leányiskolákhoz érettségi biztosul dr. Dragomir Silvius kolozsvári egyetemi tanárt nevezte ki.

— Új kurlai bíró. Dr. Német János aradi ügyvédet az igazságügyminisztérium kinevezte a bucaresti legfelsőbb semmítőszék bírájává. Az új kurlai bírónak május 27-ig kell az esküt letenni.

— A kulturtanácsnok elűlése. Kovács Vince kulturtanácsnokot tegnap délután temették el. A városi tanács nevében Vannay Gyula mondott gyászbeszédet. Dr. Robu polgármester ma utasította Lucaciú Lajos aljegyzőt, hogy a kulturtanácsnok aktáit vegye át. A kulturtanácsnok helyettesítésére nézve később történik intézkedés.

— Kettős családi ünnep. Intim családi körben ülte meg tegnap Greén Nándor volt kormánybiztos és felesége házasságuk huszonötödik évfordulóját. Az ezüstlakodalmot keretében tartotta a jegyzését dr. Török László volt vármegyei aljegyző Greén Irénnel, az ezüstlakodalmas pár leányával. Az örömszület és a fiatal legvespárt a családi ünnepségen megjelentek elhalmozták szerencsekívánataikkal.

— Szakaszbeosztás a kisvasúton. Értesítjük a közönséget, hogy a városi tanács határozata alapján vasúti vonalunk szakaszbeosztása a következőképpen állapított meg: I-ső szakasz: Strada Metianu—Strada Crisan Forray-utca—Karolina-utca.) II. szakasz: Strada Crisan—Gara C. F. R. (Karolina-utca—C. F. R. pályaudvar.) III. szakasz: Gara C. F. R.—Cimite (C. F. R. pályaudvar—Felső-femető.) IV. szakasz: Cimite—Fabrica Neuman (Felső-femető—Neuman gyár.) A menetdíjak ezen az útvonalon a következők: 1. szakaszra 30 fillér, 2. szakaszra 100 fillér, 3. szakaszra 150 fillér, 4. szakaszra 200 fillér. A Neuman-gyártól a repülőtérrig való menetre külön 50 filléres jegy váltandó. Aradi Községi Vasút.

Könyvtárakat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpel.

— Vasárnap a városházán. Dr. Robu János polgármesternek tudomására jutott, hogy egyes városi tisztviselők vasárnap és ünnep délután nem járnak hivatalukba. A polgármester utasította a hivatalfőnököket, közöljék a tisztviselőkkel, hogy vasár- és ünnepnapon délután 9 órától 11 óráig kötelesek hivatalukban megjelenni.

— A szerdai tüzöset keletkezése. A Marasesti (Kossuth)-utcai szerdai nagy tüzöset keletkezésére nézve a rendőri tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet a ház kéményéből kipattant szikrák idézték elő.

— Megnyitlik a Neptun. A városi tanács elhatározta, hogy a Neptun-fürdőt vasárnap megnyitja. Tegnap már sokan felkeresték a fürdőt és egy fiatalember majdnem belefullt a Marosba, ami arra indította a rendőrséget, hogy karhatalommal zárja el a fürdőt.

— Elvesztett pénz. Ma reggel Roska Miklós ujberesdi lakos bejött Aradra listát vásárolni. A listát kocsira pakolása közben, az inge alatt tartott 155 ezer lei észrevétlenül kicsuszott s mire észrevette, a pénz már nem volt megtalálható. Károsodásáról aletett jelentést tenni a rendőrségen.

— Vanderbilt házassága. Vanderbiltnak, az ismert amerikai multimilliomosnak Cornelius nevű fia most két házasságot egy ismert amerikai milliárdos leányával. A házasság alkalmával az eddig már beküldött nászajándékok értéke meghaladja a kétszáz millió koronát és az ajándékok között van egy gyűrű, amely maga 4 millió koronát ér.

— Tíz koronás kettős számot adott pünkösdre kottamelléklettel, uiszerű, érdekes tartalommal a SZEZON.

— Felhívás. Dr. Angel István helyettes polgármester felszólítja mindazokat, akik a várostól olesó textilárakat akarnak vásárolni, hogy igényeiket minél előbb jelentsék be.

— Külön cukorkiutalás. Értesítjük a közönséget, hogy a mai naptól kezdve külön cukorkiutalásban csak azok részesülhetnek, akiről a kezelőorvos igazolja, hogy ágyban fekvő beteg és szegénysorsra. Ezt a kezelőorvos által kiállított igazolványt a tisztifőorvossal láttamoztatni kell. Közélelmzési hivatal.

— Salon Artistique Bulev. Regina Mára (Andrássy-tér) 21. I. em. Antik bútorok, porcellánok, órák, vitrinek, festmények és szőnyegek eladása.

— Árdrágítás. Ma feljelentették a rendőrségen Dudás Lajos aradi pék mestert, mert a hét koronára maxmált kenyert tíz koronáért árultotta.

Uj magyar pénz.

A bucaresti Dimineala jelentő Budapesti: Szerdán felszámolt az Osztrák-Magyar Bank a Magyarországnak új pénzről kell gondoskodnia. Azt tervezik, hogy az új pénzt úgy készítik, hogy Európa legszebb pénze legyen. Mosható, tartós, hamisíthatatlan és olyan, hogy a mai papírpénz minden hibáján segítsen. A bankjegyeket selyemutánzatból készítik. Ehez régi paloták selyemtapétáit használják fel. Nemes fémekben hiány lévén, azt indítványozta valaki, hogy különös eljárással cserzett fémről csinálják az aprópénzt. Ennek a pénznek a színezésére is különleges eljárást találtak fel, és melvél titokban tartanak. Az új pénzt Turulnak fogják nevezni, és mi annak a legendás madárnak a neve, mely a magyarokat ezer év előtt erre a földre vezette. A nacionalisták azt kívánják, hogy a pénzen legyen rajta Magyarország a háberu előtti térképe, melven az elvesztett területek fekete legyenek és „Háza az legyen, hogy „nem öcckre!” (A Dimineala hírért fenn a szál vezessék át. A szerk.)

Pünkösdi sport Aradon.

Nagyszabású tornaversenyt rendez a kath. főgimnázium ifjúságával délután fél 5 órai kezdettel Strifler Ferenc tornatanár. Rög nem láttott tömegmozdulatok, szabadgyakorlatok fabotokkal, vívás és labdajátékok teszik a napot érdekessé. Hétfőn az aradi Törökvs S. E. fog az AAC.-cal barátságos footballmérkőzést tartani. A második csapatok mérkőzése 3 órakor, az első csapatoké fél 6 órakor kezdődik. Mindkét nap sporteseményének színpadja az AAC. Török Gábor-utcai sporttelep. Jegyelvétél mindkét napra Maidt Emil-cágnál.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

Rézgálicz

szavatolt 98.5%-os
Schellack Ia
Gópolaj
Fehér fűld

kapható nagyobb mennyiségben is

Braun N. A.

festékraktárban Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. (Boros Béni-tér 7.) 9949

Rézgálicz

kapható 221

Kalmár Endrénél

Arpad-tér 5., zsidótemplom-épület

Értesítés!

Angol és gyapjú szövetek nagymennyiségben érkeztek. Készítünk mérték után térföltyűket gyapjú szövetből 1100 K-tól feljebb. Raktáron nagy választékban legújabb divatu átmeneti tavaszi készlet. Nagy választékban tavaszi sapát készítményű kész férfi, női és gyermekruhák. Kérjük a ruha vásárló közönséget, hogy szükségletét mielőbb szerezze be, a még a raktárunk Tisztelettel: 183

Fratil Komlósi Muzsai
Strada Metianu (Forray-utca)

Nagyszoban, Salzgasse 22. Sörgőnyelv: Maschabteilung